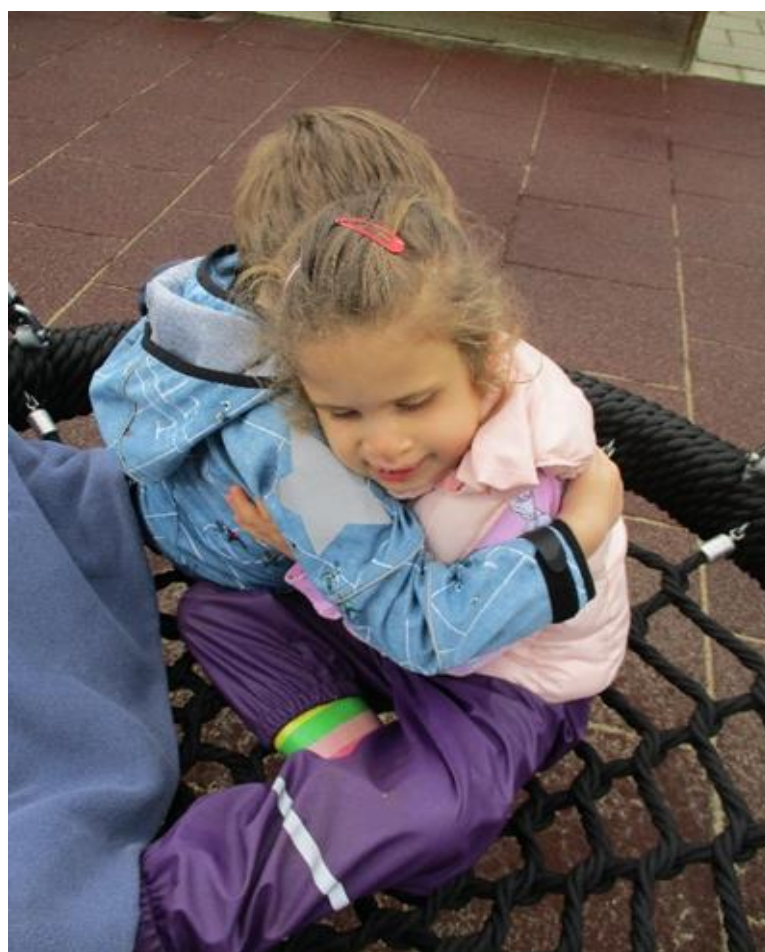

Pædagogisk læreplan for

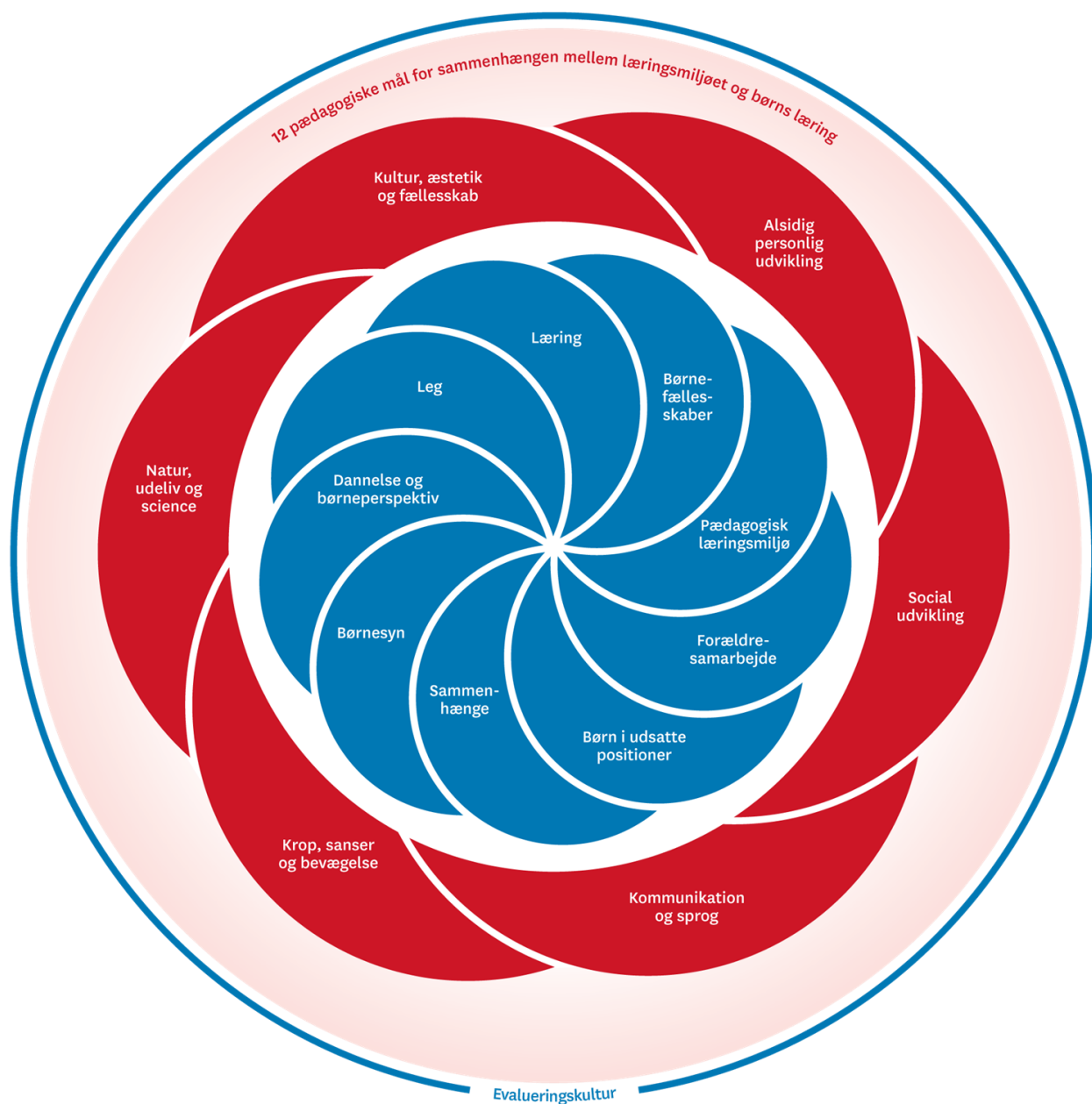
Specialgruppen Søstjernen

2020

Jeg er mig og du er dig

Rammer og indhold for læreplanen

Læreplanen er et levende redskab, som løbende skal sikre at børnene i vores tilbud, udvikles, trives, lære og dannes i henhold til dagtilbudslovens rammer og målsætning. Læreplanen bliver løbende evalueret på baggrund af dokumentation fra den daglige praksis. På den måde er vi med til at sikre, at vi fortsat rammer målgruppen og sikre et dagtilbud af høj kvalitet.

Hvem er vi?

Specialgruppen Søstjernen er omfattet Servicelovens § 32 og er et specialtilbud for børn i alderen 0 år - skolestart, med varig og betydelig nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne.

Vi har til huse i nogle store, dejlige, lyse lokaler i Kaas by, hvor vi ynder at bruge nærområdet til forskellige arrangementer og ture ud af huset. Vi har tilkøbt en fysioterapeut, som kommer to gange i ugen og træner med børnene i vores motorikrum. Der er svømning én gang om ugen, hvor børnene skiftes til at komme afsted med en voksen. Endvidere rummer vores hus flere forskellige sanseområder, heriblandt vores indrettede sanserum, hvor børnene har mulighed for at få ro. På vores store badeværelse har vi lift, boble- og fodbad, samt gode puslefaciliteter. Børnene der har behov for en lur i løbet af dagen, kan sove enten inde, eller ude i vores kølige barnevognsrum.

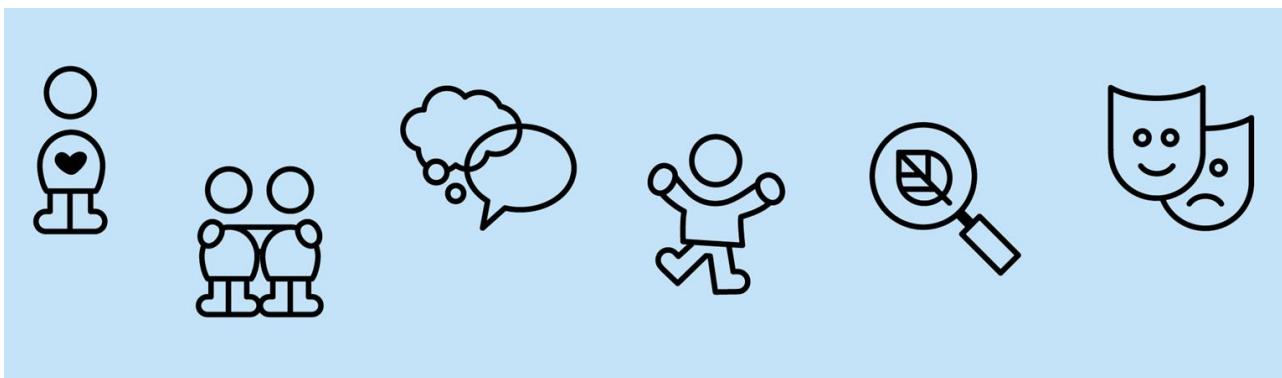
Vores normering er flydende, hvilket betyder at vi modtager de børn der har behov for vores tilbud, når dette vurderes. Pr. 1/11-20 går der 10 børn i Søstjernen.

Personalet består af et hold garvede og engagerede medarbejdere i alle aldre - flere med over 10 års erfaring inden for specialområdet.

Vi arbejder altid med fokus på det enkelte barn og dets behov, men med stort engagement i at skabe fælles oplevelser og relationer, som er med til at styrke barnets sociale kompetencer.

Vi prioriterer og arbejder med at alle børn, uanset fysisk og/eller psykisk formåen, udvikler sig og får tillid til egne potentialer. I vores arbejde er der fokus på at børnene bliver udfordret, med udgangspunkt i deres nuværende udviklingsniveau. Vi ser herved at børn får en succesoplevelse ved at kunne noget, de ikke vidste de kunne. Dette er med til at styrke deres selvværd, selvtillid og selvforståelse – og de lærer at rykke egne grænser.

- Vi arbejder med forskellighederne, for at skabe så lige muligheder for børnene som muligt -

---

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn

Dannelse og børneperspektiv

Leg

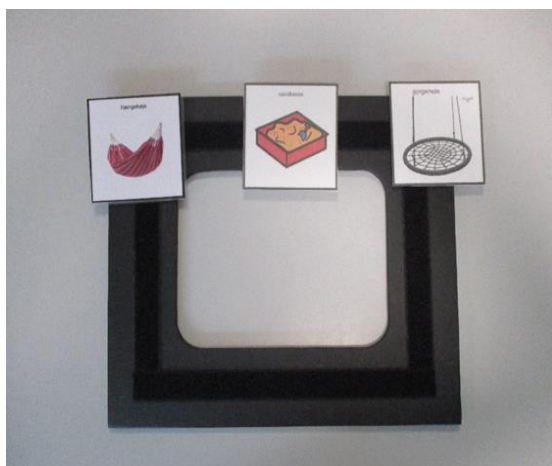
Læring

Børnefællesskaber.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- Vi møder børnene hvor de er og ser dem som de er. Dette gør vi ved at anerkende børnene i det de gør, kan og vil. At arbejde med udgangspunkt i de ressourcer det enkelte barn har.
- Vi følger børnenes interesser/initiativer, både i hverdagssituationer og tilrettelagte aktiviteter.
- Vi arbejder ud fra ICDP's pædagogiske principper. <https://danskcenterfor-icdp.dk/icdp-hvad-er-det/>
- Ethvert barn har retten til at ytre sig også dem der ikke har det verbale sprog.

Figur 1: Et redskab vi blandt andet anvender for dem som ikke har det verbale sprog, er denne øjenudpegningstavle. Barnet får mulighed for at vælge hvad det vil, ved at kigge på det billede der repræsenterer det ønskede. Den voksne holder rammen op foran sit ansigt, så den voksne kan se hvad det er barnet kigger på og ytre ønske om det vil.

Figur 2: Vi anvender blandt andet konkrete til kommunikativ understøttelse, som vist på billedet ovenfor. Det bliver nemmere for børnene at udtrykke sig når de visuelt understøttes. Det er både ifht. ønsker til en bestemt sang til samling, eller aktivitet, eller når der er skift fra en ting til en anden i dagligdagen. Den visuelle støtte gør det nemmere for barnet at gennemskue forskellige situationer, hvilket er medskabende til at skabe ro i barnet. Andre visuelle redskaber vi anvender er piktogrammer, personlige billedbøger, eller personlige billedstrimmel, talebøf mm.

- Vi hjælper, støtter og guider børnene i, at kunne begå sig i sociale sammenhænge og aflæse de sociale spilleregler. Dette både inden for børnehavens fire vægge, men også ud af huset på ture og i mødet med omverdenen.

Figur 3: På ture ud af huset lærer børnene hvordan de begår sig i det offentlige rum. Hvordan man eksempelvis står pænt og venter på bussen, hvordan man skal gå pænt på steder hvor der er mange mennesker og trafik, at være opmærksomme på hinanden og deres omgivelser, at lytte og agere hensigtsmæssigt. Ture ud af huset er en stor del af vores daglige praksis, da mødet med omverdenen ikke kun lærer børnene at møde omverdenen og det samfund de lever i, men i lige så høj grad lærer omverdenen at møde børnene.

- Vi har fokus på at skabe overblik for børnene, ved at prioritere ro og struktur i en travl hverdag. Det gør vi blandt andet ved at visualisere så meget som muligt i barnets hverdag, så barnet får

skabt overblik over sin dag. Dette giver mulighed for at barnet finder ro til fordybelse, læring og udvikling.

- Her i børnehaven er der plads til forskellighed og mangfoldighed – der er plads til at vi kan være nysgerrige på hinanden og stille spørgsmål. Børnene lærer respekt og tolerance over for hinanden ved at få en forståelse af, at vi hver især lærer forskelligt og tilgår tingene forskelligt.

Figur 4: Børn er forskellige og har forskellige forudsætninger for læring. I vores hus er der plads til den forskellighed og vi forsøger i vides muligt omfang, at inddrage alle børn i de ting der sker i børnehaven. Der tages altid hensyn til det enkelte barns potentialer og derfor vil man i vores hus opleve stor diversitet i hvor meget hjælp og støtte det enkelte barn skal have i forskellige kontekster. Vi mener at børn får bedre vilkår for udvikling og læring, hvis man målretter aktiviteter og læringsforløb ud fra det enkelte barns udviklingsniveau.

- Vi arbejder fortrinsvis i mindre grupper, med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og interesser – med et fokus på at det enkelte barn samtidig udfordres og udvikles i deres relationer, på tværs af funktionsniveau og alder.
- Hos os oplever man nærværende og deltagende voksne igennem hele barnets dag. Dette være sig i leg, i aktiviteter, i puslesituationer, af- og påklædning situationer mv.
- Vi guider og støtter børnene i deres leg, ved at hjælpe dem med at sætte ord på handlinger og ønsker og med at udvikle legen og fantasien.
- Vi italesætter vores handlinger i den daglige praksis. Dette er med til at skabe forståelse, ro og overblik/struktur for børnene, samt udvide deres begrebsverden. Endvidere anvender vi tegn til tale for at understøtte vores kommunikation. Dette tillære mange børn og anvender selv når de har svært ved at finde ordene.
- Forudsigeligheden er vigtig i vores daglige arbejde. Vi forbereder børnene på dagens aktiviteter. Dette blandt andet for at skabe genkendelighed for børnene og forberede dem på hverdagens skift, som til tider kan være svære.

- Legen er vigtig i vores hverdag, da legen er understøttende for børns udvikling. Her er vi som voksne opmærksomme på hvornår vi skal være rammesættende, observerende, guidende eller støttende i børnenes leg.

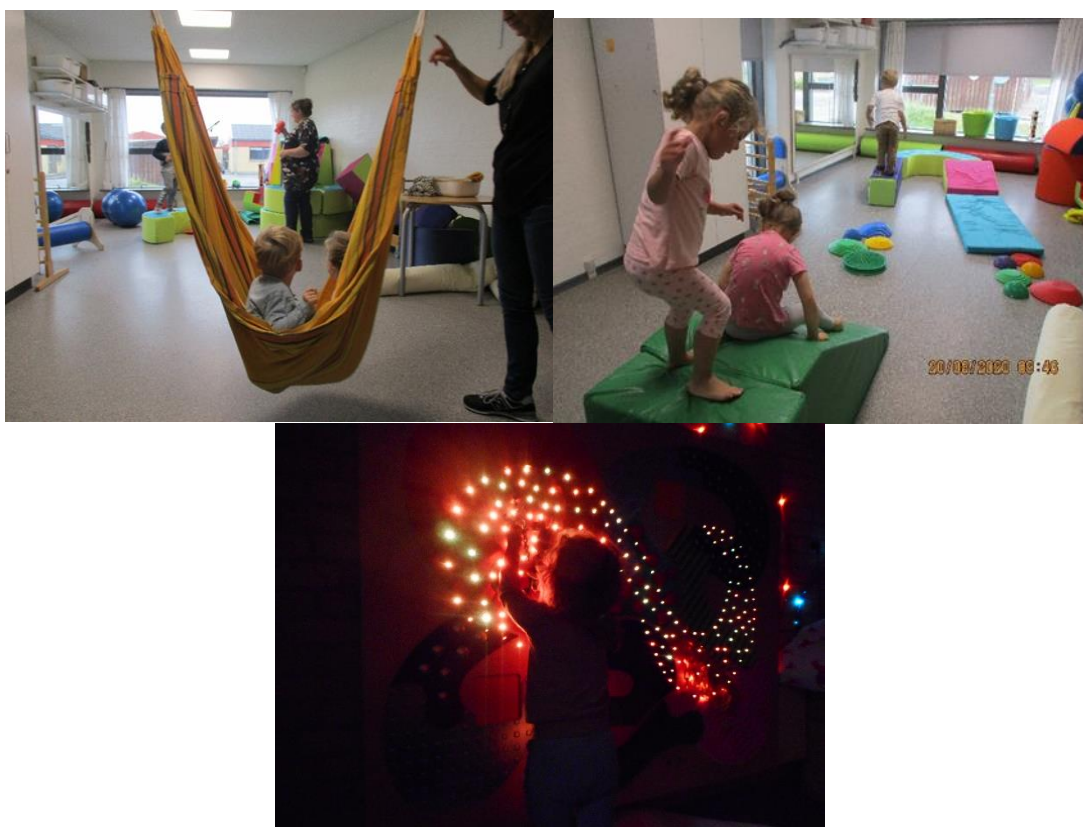

Figur 5: Når børn leger, udvikler og lære de mange forskellige ting. Modellen ovenfor viser hvilke forskellige områder børnene udvikler sig og lære indenfor. Derfor er vi også meget bevidste om hvordan vi anvender legen med bestemte læringsmål for øje. Vores tætte samarbejde med hinanden og børnene gør at vi har et stort indblik i det enkelte barns interesser, styrker og potentialer – hvilket gør det muligt for os at rammesætte læringsmiljøer, hvor legen har et udviklende perspektiv.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

- Vi anvender ofte vores indrettede motorikrum og sanserum til at udvikle børnenes kropslige bevidsthed og udfordre deres sanselige bevidsthed. Dette sker blandt andet ved leg i gyngende, forhindringsbaner, massage, lyd, lys, følekasser mv.

Figur 6: Vores lokaler er indrettet således, at vi har mulighed for at lave mindre grupper med bestemte læringsperspektiver for øje. Motorikrummet giver anledning til fede baner der styrker børnenes grovmotoriske evner, balancen, at vente på tur, at hjælpe hinanden og drage omsorg mv. Sanserummet giver anledning til ro og sanselige indtryk. Her kan børnene finde sammen i mere rolige omgivelser og lade sig drage af de mange flotte lys, former og lyde som rummet kan byde på.

- Vi er meget opmærksomme på børnene og hvad de giver udtryk for. Ikke alle børn har et verbalt sprog, hvilket gør at vi har en evig opmærksomhed på alle børnenes individuelle kropssprog, lyde og øjenudpegning. Dette er med til at skabe en tættere kontakt til børnene, da de bliver mødt med anerkendelse og forståelse af deres ønsker, følelser og hensigter.

- Vores normering giver mulighed for et endnu tættere relationsarbejde med børnene, hvilket gør at vi har et særligt kendskab til børnenes individuelle interesser og behov, som vi drager nytte af i vores daglige og faglige arbejde.
- Vi prioriterer at møde alle, både børn og voksne, og få sagt goddag og farvel. Det er med til at skabe en følelse hos den enkelte af at man høre til og er blevet set.
- Vi har legetøj i børnehøjde, som er frit tilgængeligt. Her har vi fokus på at der er noget for alle børn, noget som rammer den enkeltes interesse.
- Vi har også legetøj og remedier vi henter frem til situationsbestemte aktiviteter, med et bestemt læringsfokus for øje.
- Hver formiddag deler vi os op i to grupper og afholder samling med børnene, hvor vi får hilst på hinanden og synger nogle sange, som børnene på skift vælger ud fra en kasse med konkrete. Ét barn får hver dag tildelt trommemesterrollen, hvilket betyder at barnet med trommen slår takten an til hver sang. De mindre grupper gør at der er mere ro ved samlingerne og at alle der har lyst, kan få tildelt en rolle. Dette giver anledning til at børnene er mere aktive i sang og fagter. Vi oplever glade og forventningsfulde børn, som aktivt og smilende deltager hver dag.

Figur 7: Vores samlinger er med til at skabe ro og fokus. Børnene ved hvad der skal ske, at vi skal spise formiddagsmad efterfølgende inden der er tid til leg og aktiviteter. Samlingerne er med til at skabe fælles opmærksomhed og bidrager til fællesskabet i huset.

- Vi ynder at give plads til spontane aktiviteter, særligt når børnene giver udtryk for noget de gerne vil. Dette være sig eksempelvis en tur på boldbanen og spille, på legepladsen, cykeltur, boblebad, kreativ aktivitet eller andet. På denne måde får børnene en oplevelse af at de har en stemme og en mulighed for at skabe rammer for deres egen hverdag.
- Vi har et tæt tværfagligt samarbejde med mange forskellige instanser, men dem vi har ugentlige samarbejde med er eksempelvis talepædagog, fysioterapeut i eget hus + svømmefys i den lokale svømmehal, Jetsmark børnehave, samt skolespecialen vi deler bygning med. Vi anvender hinandens legepladser, besøger hinanden, fælles ture i gymnastiksalen, udviklings-/relationsforløb i almen tilbud, samt aktiviteter/traditioner på tværs af husene mv.
- At tage ansvar og være selvhjulpen er en del af et barns dannelsesrejse. Derfor får børnene blandt andet lov til at dække bord på skift, lærer at rydde op efter sig selv, vi øver med børnene i at mestre af- og påklædning selv, eller i det omfang det er muligt for barnet at hjælpe til.

Figur 8: Det kan være svært at klare overtøjet selv, men så er det godt at man har gode venner til at hjælpe sig.

- Vi øver børnene i at blive renlige og selvhjulpne og hjælper dem som kan, på toilettet hver dag, samt børnene får børstet tænder hver dag og også her øver de sig hver især. Særligt tandbørstningen er et vigtigt element i vores praksis. Herigennem laver vi forskellige mundstimulerende øvelser, som er med til at udvikle og stimulere børnenes mundmotoriske færdigheder/evner. Dette er medskabende til en bedre kontrol over eksempelvis mundvand, synkereflekser, udtale mv.
- Det er vigtigt at børnene lære at drage omsorg over for hinanden og lader sig inspirere af hinanden. Derfor er det for os vigtigt, at vi får inddraget børnene i fællesskaber og hjælper dem til at forstå modpartens reaktioner/intentioner, ved at sætte ord på følelser, ønsker og tanker.

Figur 9: Børnefællesskaber er vigtige i børnenes udvikling og derfor laver vi hver dag ting på kryds og tværs af børnegruppen. Dette skaber relationer på tværs, en følelse af at høre til og giver mulighed for børnene at spejle sig i hinanden i forskellige situationer.

- Vi er meget bevidste om at anerkende det enkelte barn for det det kan og gerne vil og hjælpe dem til at så sat ord på de ting der er svært for dem.
-

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

- Vi har en daglig kommunikation gennem børnenes kontaktbøger, hvor vi dokumenterer vores daglige praksis og børnenes hverdag, gennem billeder og skrift. Det gør det nemmere for forældre at snakke med deres barn om barnets dag i børnehaven når de kommer hjem, hvilket giver en sammenhængende hverdag mellem hjem og børnehave.
- Vi har årlige netværksmøder med forældre og tværfaglige instanser, for hele tiden at ajourføre at vi er på et fælles spor omkring barnet. Derudover afholdes der møder med forældre og evt. andre instanser ved behov.
- Vi prioriterer en tæt kontakt med forældrene, både igennem kontaktbøger, men også ved telefonisk kontakt for de forældre som ikke har mulighed for at have sin daglige gang i børnehaven.
- Vi har årlige traditioner hvor vi inviterer familien indenfor til hyggeligt samvær. Dette giver mulighed for at få et indblik i barnets hverdag og læring i børnehaven, samt kendskab til de andre børn og deres familier.
- Det er muligt for forældre at opleve barnets hverdag, mens det er i børnehave. Dette gældende til blandt andet fysioterapi, taleundervisning, den daglige praksis mv.
- Efter aftale er der mulighed for at personalet kan deltage til undersøgelser/samtaler på eksempelvis neuropædiatrisk afd., eller forløb med rådgiver uden for børnehavens rammer.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

- At arbejde med børn i udsatte positioner er en fast del af vores daglige tilbud, idet vi er et specialtilbud.
- Vi er lovligt forpligtet til at reagere, hvis vi oplever et barn i mistrivsel.
- Én gang om måneden har vi kompetenceforum med deltagelse af psykologen og tale-/hørepedagogen, hvor vi løbende kan sparre omkring et barns udvikling, trivsel og læring.
- Vi prioriterer det tætte samarbejde med forældre, for at skabe sammenhæng mellem børnehave og hjemmet. Vi arbejder ud fra et fælles perspektiv for at skabe tryghed, struktur og overblik for barnet.
- Vi hjælper barnet med at skabe overblik over sin hverdag ved at møde barnet der hvor det er, så barnet kan finde ro og tryghed til bare at være barn. Vi har en fast struktur i huset, så det for barnet bliver trygt og gennemskueligt at komme i børnehaven.
- De faste rutiner og det vi gør sammen med barnet, er med til at fremme barnets udvikling, trivsel og dannelse.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

- Vi laver mindre grupper for vores kommende skolebørn i året op til skolestart. Her øver vi os i at sidde stille og koncentrere os om en opgave. Igen tager vi udgangspunkt i det enkelte barn og hvor det befinder sig, så vi ikke opstiller uopnåelige forventninger til barnet. De tilrettelagte forløb og opgaver er målrettet det enkelte barns udviklingsniveau, interesser og formåen.
- Vi øver strukturen i en skoledag med børnene. Timer, lektier, frikvarterer, stille tid, frokost mv.

- De finmotoriske evner bliver trænet – pincetgreb, klippe med saks, skrive, lime, tegne, puslespil mv.

Figur 10: Børn lærer bedst når de trives. Med udgangspunkt i børnenes individuelle udviklingsniveau, skaber vi rammer for at børnene kan deltage i de forskellige aktiviteter, hvad enten man behøver lidt, meget, eller ingen hjælp. At give hvert enkelt barn mulighed for at føle sig som en del af fællesskabet, er med til at øge trivslen.

- Vi prioriterer så vidt det er muligt, at tage på forbesøg sammen med barnet, på den skole barnet bliver visiteret til og et genbesøg af de voksne, når barnet har været noget tid på skolen. Dette aftales nærmere med forældre og skole.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

- Vi tager ofte børnene med på indkøb i diverse butikker i nærområdet. Her er børnene med til at indkøbe pædagogiske remedier til forløb der laves i børnehaven.
- Vi kan finde på at besøge den lokale politistation, hvor børnene får lov til at sidde i politibilen og høre om deres arbejde. Eller tage på besøg hos en af de lokale bondemænd, det lokale bilværksted mv.
- Vi har flere besøg årligt i Pandrup kirke til blandt andet kirkemusikalsk legestue + julegudstjeneste.
- Vi anvender de lokale legepladser, boldbaner, skolelokaler til ture ud af huset.
- Andre gange tager vi bussen til steder som Gateway (Blokhus), stranden, skoven, Aabybro mejeri, Lufthavnen mm. Alle vores ture er blandt andet med henblik på, at udvikle og danne børnene – hvordan opfører/gebærder man sig i det offentlige rum i forskellige kontekster.

Figur 11: På ture ud af huset får børnene mulighed for at udforske på anden vis end i børnehaven. En tur på bilværkstedet giver mulighed for at få tilfredsstillende interesse, røre, lugte, se og spørge ind til mekanikerens arbejde. En tur på skaterbanen giver anledning til fysisk udfoldelse, hvad enten man selv kan løbe, eller man har behov for et skub rundt i klapvogn mm. At gå på opdagelse i naturen og udforske og fordybe sig i den, giver børnene mulighed for sanselige indtryk og udvidelse af deres begrebsverden.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Mange af vores børn er udfordret ifht. det talte sprog og derfor er der stor fokus på, at aflæse børnene i samspillet med de voksne, andre børn, eller når barnet leger alene. Vi anvender observationer og samtaler til at forstå barnets perspektiv, hvortil vi skaber mulighed for at tilrettelægge rum og aktiviteter der for barnet er interessant og udviklende. Dette gør at vi blandt andet kan lave mindre grupper af børn, på baggrund af børnenes individuelle interesser, formåen og interne relationer.
- Vi har valgt at have åbne arealer flere steder i huset. Dette er blandt andet for at skabe plads til vores kørestolsbrugere og andre nødvendige hjælpemidler som kræver plads. Endvidere giver de åbne arealer plads til fælles leg, så som faldskærmsleg, samling/sanglege med rollespil og sansemotoriske baner.
- Flere steder i huset er der mulighed for at lave små skærmende læringsmiljøer. Huset er også indrettet med mindre stuer, så som sanserum, motorikrum, krearum – hvor der er mulighed for ro og fordybelse og én til én arbejde.

Figur 12: Vores indretning gør det muligt at skabe rum for én til én arbejde. Nogle gange er det nødvendigt for vores børn at kunne fordybe sig og have fuld fokus hvis de skal få en god oplevelse med diverse aktiviteter, og få det fulde udbytte af den. Her er det en fordel at have rum, som man kan trække sig ind i. Ligeledes gør de mindre rum det også muligt, at lave noget i mindre grupper af børn, uden en masse forstyrrelser.

- Vi har bevidst valgt at inddele huset således, da flere af vores børn har brug for enten at kunne trække sig, færre forstyrrelser og derfor små grupper ved leg og aktiviteter.
- Vi er meget velovervejede i hvilke ting der er i børnehøjde. Vi vægter at der er legetøj, bøger, billeder fra diverse oplevelser med børnehaven, som børnene selv kan tage frem hvis de ønsker det. Vi er hele tiden opmærksomme på at der er noget der falder i alle børns smag og interesser og skifter løbende ud hvis nødvendigt.
- Vi har flere læringskasser som tages frem til voksenbestemte aktiviteter. Dette kan være kasser med øvelser hvor der er fokus på at opbygge rollelege, udvikling af sprog, lære at mestre turtagning, udpegning, fælles opmærksomhed o.lign.
- Der findes flere forskellige udsmykninger i og udenfor huset, som børnene selv er en aktiv del af at udforme.

Figur 13: Vores børnehave er et sted hvor vi ønsker at børnene skal have mulighed for at sætte deres præg. Derfor vil man se flere forskellige kreative værker, som børnene har lavet. Disse værker bliver løbende udskiftet, i takt med årets skifte. At børnenes kreationer pryder i husets rammer, giver dem en følelse af at høre til og have indflydelse.

- I vores udendørsmiljø har vi haft fokus på at skabe flere sansemiljøer – urtehave, sansebed, sandkasse, gynger og når der er mulighed for vandlege udnytter vi dagen til det.

Figur 14: For os er det vigtigt at alle børn får mulighed for at indgå i de daglige aktiviteter og rutiner. Vores indretning inde, som ude, og vores faglige pædagogiske tilgang tager højde for netop denne mulighed for deltagelse. Vi prioriterer at inddrage børnene i det omfang, der for den enkelte er muligt. Børn udvikles i leg og i børnefællesskaber og derfor har vi et særligt fokus på, at alle vores børn får mulighed for, at føle sig som en del af et fællesskab.